

DIPLOMADOLGOZAT

Mészáros András

Természetvédelmi mérnök Msc

Keszthely

2023

Diplomadolgozat kivonat

A Földön, így Magyarországon is számos problémát okoz a természetes és természetközeli élőhelyek csökkenése és elszigetelődése. Ennek egyik fő oka az ember élőhely átalakító tevékenysége. A vadállatok élettere beszűkült, és ennek következtében a vadállatok egyre gyakrabban kerülnek kapcsolatba az emberrel vagy az ember által létrehozott művi környezettel. Ezek az érintkezések számos veszélyforrást jelentenek a vadállatok számára, ami során sérüléseket szenvedhetnek, vagy akár el is pusztulhatnak, aminek következtében akár a még önálló életre képtelen utódaik is veszélybe kerülhetnek, elárulhatnak. A veszélyforrások száma nagyon magas, a jármű általi gázolás, villanyvezetéknek ütközés, áramütés, tárgyakba szorulás, ablaküvegnek repülés, ember által helytelenül tartott háziállatok támadásai, szándékos mérgezés csak néhány lehetséges eset a sok közül.

Az ember egyik alapvető tulajdonsága az empátia és az azon alapuló segítőkészség, amit jó esetben egy sérült állat is kivált, tehát nem csak a jog által előírt feladat, sőt kötelesség, hanem egy belső késztetés is arra sarkallja az embert, hogy a sérült, rászoruló állatoknak segítséget nyújtson. Amennyiben az egyed egy veszélyeztetett státuszú, csökkenő egyedszámú fajhoz tartozik, esetleges megmentése a faj túlélése szempontjából is relevanciával bírhat, így természetvédelmi érdek és kötelesség.

A diplomadolgozatomban a vadmentés, tartás és repatriálás jelenlegi magyarországi helyzetét vizsgálom az állami költségvetési szervek és a civil közhasznú szervezetek kontextusában.

Célom, hogy a vadállatmentés, mint természetvédelmi tevékenység jelenlegi problémáit feltárjam, és megoldási javaslatokat dolgozzak ki.

Megvizsgáltam a vonatkozó jogszabályokat és előírásokat. A vadmentéssel foglalkozó szervezeteket elemeztem. Kérdőívet állítottam össze, hogy a társadalom témára vonatkozó tudásszintjét és érzékenységét feltárjam, az eredményeket összegeztem és kielemeztem.

Összegezve a tapasztaltakat, elmondható, hogy a természetvédelem sok szegmense közül, a fajok egyed szintű védelme nem kap kellő figyelmet. A sérült vagy elárvult vadállatok megmentése a szervezetek, és a szervezetek mögött aktívan tevékenykedő emberek áldozatos és elhivatott munkájának köszönhető. A civil szervezetek és segítők sok esetben nem rendelkeznek a kellő forrással és infrastrukturális háttérrel sem a megfelelő színvonalú munkavégzéshez.

Alapvető probléma, hogy nincs kialakítva egységes, országos lefedettségű állami mentőközpont hálózat Magyarországon. Nem tudni pontosan, hogy mennyi lehet azoknak a vadállatoknak a száma, amelyek életben maradhatnának, ha a döntéshozói helyzetben lévők többre értékelnék az

egyes egyedek életét függetlenül attól, hogy a faj mennyire veszélyeztetett, illetve hogy milyen védettségi státusszal rendelkezik.

Mind gyakorlati, mind pedig a társadalom számára való pozitív üzenetközvetítés miatt fontos volna, hogy a vadmentési tevékenység nagyobb állami szervezeti és anyagi támogatást kapjon, ahol az elkötelezett és szakmailag képzett civil szervezetek és önkéntesek segítik és hatékonyabbá tehetik az állami szervezetek munkáját. Mindez a gyermekek és a következő nemzedékek számára is közvetítené az élet elsődleges értékének megóvását szolgáló munka fontosságát és szépségét, és növelné a környezeti nevelési- és a természetvédelmi programok hatékonyságát.

Úgy vélem, hogy az élővilág komplex ökológiai rendszerében elfoglalt helyünk és szellemi-mentális képességeink fokozott felelősséget adnak számunkra más élőlények megóvásában. A biodiverzitás globális és helyi csökkenésének korszakában, egyes – eddig gyakorinak és általánosnak tekintett – fajok egyedszámának csökkenésével különösen fontos minden élőlény életének, az összetett ökológiai rendszerekben elfoglalt szerepüknek a tisztelete, ennek társadalmi kifejezése és ennek szervezeti támogatása.

Ugyancsak fontos a különböző szintű oktatási programok összehangolt megszervezése és az egyes társadalmi rétegek pontos és figyelemfelkeltő tájékoztatása, amely az érdeklődés felkeltését és növelését segíti. Csak így várható a társadalom érzékenységének szükséges növelése általában a környezet- és természetvédelmi kérdésekben, problémákban. Ebben a széleskörű tevékenységben helye és fontos szerepe van az egyéneknek, a szakmai, állami és civil társadalmi szervezeteknek, amelyek tevékenységének összehangolása össztársadalmi érdek.